

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Krenka, Ph.D., a soudců JUDr. Moniky Vackové a JUDr. Evy Svobodové ve věci

žalobce: **HOCHTIEF CZ a.s.**, IČ 46678468
se sídlem Plzeňská 16/3217, 150 00 Praha 5
zastoupen advokátem Mgr. Tomášem Běhounkem
se sídlem Na Příkopě 859/22, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Statutární město Plzeň**, IČ 00075370
se sídlem náměstí Republiky 1/1, 301 00 Plzeň
zastoupen advokátkou JUDr. Sylvíí Sabolovou, Ph.D.
se sídlem Jungmannova 745/24, 110 00 Praha 1

o nahrazení projevu vůle, o **odvolání žalobce i žalovaného** do rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 13. května 2019, č. j. 41 Cm 64/2016-388,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v I. výroku **potvrzuje**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve II. výroku **mění** tak, že se žaloba o nahrazení projevu vůle **zamítá**.
- III. Žalobce **je povinen** nahradit žalovanému náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 507 395,24 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet zástupkyně žalovaného.
- IV. Žalobce **je povinen** nahradit státu náklady řízení ve výši 40 720 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku na účet Krajského soudu v Plzni.

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Beranová.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal nahrazení projevu vůle žalovaného odsouhlasit a podepsat zjišťovací protokol č. [REDACTED] o provedených stavebních pracích a soupis provedených prací tvořící přílohu č. 1 ke zjišťovacímu protokolu [REDACTED] o provedených stavebních pracích, které jsou k rozsudku připojeny a tvoří nedílnou součást jeho výroku (I. výrok), a nahradil svým rozhodnutím projev vůle žalovaného odsouhlasit a podepsat zjišťovací protokol č. [REDACTED] o provedených stavebních pracích a soupis provedených prací tvořící přílohu č. 1 ke zjišťovacímu protokolu č. [REDACTED] o provedených stavebních pracích, které jsou k rozsudku připojeny a tvoří nedílnou součást jeho výroku, a to ohledně ceny díla týkající se uměleckého díla – „Vajíčka“, co do výše částky 1 843 750 Kč bez DPH, ponížené na částku 1 012 750 Kč bez DPH (II. výrok), uložil žalovanému, aby žalobci nahradil náklady řízení v plné výši, tj. ve výši 480 430 Kč (III. výrok) a aby nahradil státu náklady řízení ve výši 7 008,55 Kč (IV. výrok).
2. Výrokem I tak rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal, aby soud svým rozhodnutím nahradil projev vůle žalovaného odsouhlasit a podepsat zjišťovací protokol č. [REDACTED] včetně soupisu prací k němu připojených, datovaný dnem 13. 1. 2016. Svůj nárok opíral o smlouvu o dílo ze dne 10. 5. 2012, kterou se žalobce jako zhotovitel zavázal pro žalovaného jako objednatele zhotovit novostavbu divadla v Plzni. Součástí díla byla položka „betonové prefabrikované vajíčko“ (dále jen „Vajíčko“). Žalobce byl přesvědčen, že tuto část díla provedl bez vad, žalovaný jeho názor nesdílel, proto po předání díla vytkl žalobci vadu díla spočívající v jiných rozměrech Vajíčka, než které byly sjednány. Uplatnil z tétož důvodu slevu z ceny díla ve výši 1 843 750 Kč bez DPH a podepsal zjišťovací protokol týkající se prací na Vajíčku pouze v hodnotě 4 656 250 Kč bez DPH. Cena Vajíčka podle oceněného výkazu výměr byla 6 500 000 Kč. Žalobce je přesvědčen, že žalovaný tím, že odmítá odsouhlasit a podepsat zjišťovací protokol týkající se zbývajících prací souvisejících s Vajíčkem (v rozsahu žalovaným uplatněné slevy), brání žalobci, aby vyfaktoval tuto část ceny díla. Výrokem II svého rozsudku soud prvního stupně rozhodl o návrhu žalovaného učiněnému „pro případ, že by soud došel k závěru, že Vajíčko nebylo žalobcem provedeno v souladu se smlouvou o dílo, avšak sleva z ceny díla uplatněná žalovaným je nepřiměřeně vysoká“. V takovém případě měla být nahrazena vůle žalovaného podepsat zjišťovací protokol ohledně ceny prací týkajících se Vajíčka, ponížených o přiměřenou slevu stanovenou soudem.
3. Soud prvního stupně vyšel mimo jiné ze zjištění o obsahu smlouvy o dílo uzavřené mezi účastníky, na jejímž základě žalobce pro žalovaného jako objednatele zhotovil novostavbu divadla, a to mj. ze zjištění o sjednaných podmínkách financování stavby obsažených v čl. 14 smlouvy, konkrétně též čl. 14.6, podle něhož nezbytnou podmínkou pro vznik práva fakturovat cenu díla nebo její část bylo odsouhlasení a podpis příslušných zjišťovacích protokolů. Zjistil dále, že Vajíčko žalobce dodal 14. 7. 2014, že dne 18. 7. 2014 předložil žalovanému soupis provedených prací zahrnující položku Vajíčko, který tvořil přílohu ke zjišťovacímu protokolu č. [REDACTED] a že obsah soupisu žalovaný zpochybnil. Dne 14. 8. 2014 žalobce žalovanému dílo předal (včetně Vajíčka), o čemž svědčí zápis o předání a převzetí díla z tétož dne. Dopisem ze dne 12. 11. 2014 žalovaný vytkl žalobci vadu Vajíčka spočívající v tom, že vajíčko je o 25% menší oproti projektové dokumentaci. Podle dohody účastníků žalobce vyhotovil zjišťovací protokol č. [REDACTED], jehož přílohou byl soupis prací zahrnující pouze nespornou část ceny Vajíčka ve výši 4 656 250 Kč. Tento zjišťovací protokol včetně soupisu podepsal žalovaný dne 1. 12. 2014 (*správně 20. 9. 2014*) se svou poznámkou, že protokol zohledňuje slevu z ceny, a žalobcovou poznámkou, že se slevou nesouhlasí. Žalovaný byl poté vyzván k podpisu zjišťovacího protokolu B/28 N datovaného dnem 13. 1. 2016 (který je předmětem tohoto sporu), což žalovaný odmítl.
4. Soud prvního stupně se podrobně zabýval otázkou odpovědnosti za vady Vajíčka. Zjistil, že Vajíčko bylo skutečně vyrobeno v rozměrech menších, než byly sjednány, tedy vadně. Na základě závěrů znaleckého posudku určil odpovídající slevu z ceny jako rozdíl v hodnotě Vajíčka

v rozměrech odpovídajících projektové dokumentaci (tj. bez vad) a Vajíčka skutečného objemu. Tako zjištěnou slevu promítl do II. výroku svého rozhodnutí, který vyšel z žalobcova požadavku, jenž je podle soudu prvního stupně „eventuálním petitem“. Dospěl k závěru, stručně řečeno, že žalobce má nárok na cenu Vajíčka sníženou o slevu určenou znaleckým posudkem, a že mu podle čl. 14.5 a 14.6 smlouvy vzniká právo fakturovat cenu až poté, co žalovaný podepíše zjišťovací protokol a soupis provedených prací; existence zjišťovacího protokolu je podle soudu prvního stupně hmotněprávní podmínkou vzniku nároku na cenu díla. Nepřihlédl proto k argumentům žalovaného strany, který tvrdil, že své povinnosti ze smlouvy splnil tím, že podepsal dne 20. 9. 2014 zjišťovací protokol obsahující správný údaj o objemu prací na Vajíčku. Kdyby takovou argumentaci připustil, jak uvedl, „zamezil by možnosti žalobce domoci se zbývajících částí ceny zhotoveného Vajíčka“.

5. Proti rozsudku soudu prvního stupně podali včasné odvolání oba účastníci.
6. Žalobce napadá svým odvoláním I. výrok rozsudku. Podrobně argumentuje ve prospěch svého názoru, že Vajíčko žádnou vadu nemělo, jeho rozměry byly v projektové dokumentaci jen orientační a upřesnil je v průběhu stavby autorský dozor. Žalobce má proto právo na cenu této části díla v plné výši. I kdyby však plnil s vadami, nelze práva z této skutečnosti plynoucí žalovanému přiznat, protože je uplatnil až tři měsíce po převzetí díla, tj. nikoli bez zbytečného odkladu poté, co je při prohlídce díla mohl zjistit. Sleva z ceny je navíc nepřiměřeně vysoká. Navrhl rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I změnit a žalobě vyhovět, případně ho zrušit a vrátit k dalšímu řízení.
7. Odvolání žalovaného směřuje proti výrokům II, III a IV rozsudku soudu prvního stupně. Žalovaný namítá jednak, že soud prvního stupně II. výrokem svého rozsudku rozhodl o požadavku, který v řízení nebyl vůbec uplatněn. Žalobou se domáhal nahrazení projevu vůle podepsat zjišťovací protokol s datem 13. 1. 2016. Eventuální petit žaloba podle názoru žalovaného neobsahovala, soud prvního stupně však přesto při jednání 4. 3. 2019 vyzval žalobce, aby svůj, podle soudu neurčitý, eventuální petit upřesnil co do výše přiměřené slevy, s tím, že „vnímá“, že žaloba eventuální petit obsahuje. Podáním ze dne 18. 3. 2019 se žalobce pokusil odstranit vady eventuálního petitu, odkázal v něm však na zjišťovací protokol s datem 13. 3. 2019. Toto podání soud prvního stupně označil za změnu žaloby, kterou nepřipustil, přesto však rozhodl o eventuálním petitu formulovaném podle tohoto podání, tj. s tam uvedenou slevou. Rozhodnutí soudu v této podobě nemohl žalovaný předvídat. Podle žalovaného soud prvního stupně též porušil zásadu rovnosti účastníků, protože žalobci poskytl hmotněprávní poučení (o výši přiměřené slevy). Věc navíc posoudil nesprávně, protože svým rozhodnutím nahradil projev vůle, který žalovaný nebyl povinen podle smlouvy učinit. Cílem mechanismu částečné fakturace dohodnutého v čl. 14 byla kontrola žalovaného jako objednatele nad postupným prováděním díla a jeho fakturací. Žalovaný byl oprávněn soupis provedených prací odsouhlasit či nikoli podle toho, zda v něm uvedené údaje odpovídaly skutečnosti. Podpisem zjišťovacího protokolu ze dne 20. 9. 2014 potvrdil provedení části díla Vajíčko v rozsahu tam uvedeném, povinnost podepsat další zjišťovací protokol týkající se téže části díla proto nemá. Soud svým rozhodnutím navíc nahradil projev vůle při odsouhlasení a podpisu listiny, která žalovanému nikdy nebyla doručena; žalobce po žalovaném nikdy nepožadoval podepsat zjišťovací protokol obsahující soupis prací v ceně 1 012 750 Kč. Právo domáhat se podpisu zjišťovacího protokolu toho obsahu, které je součástí II. výroku rozsudku, je navíc podle žalovaného promlčeno. Zjišťovací protokol měl být podepsán do 20. dne toho měsíce, do jehož 15. dne byly určité práce provedeny. Promlčení žalovaný v řízení namítl. Oproti žalobci je navíc toho názoru, že sleva, kterou soud určil, je nepřiměřeně nízká. Navrhl rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II změnit a žalobu zamítnout, odpovídajícím způsobem změnit též oba výroky o nákladech řízení, případně rozsudek soudu prvního stupně zrušit a vrátit k dalšímu řízení.
8. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání věc projednal podle § 212 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále „o. s. ř.“), v mezích podaného odvolání. Práva a povinnosti

účastníků vzniklá do 31. 12. 2013 posuzoval, stejně jako soud I. stupně, v souladu s § 3028 odst. 1 a 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle dosavadních právních předpisů, tedy podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále „obch. zák.“), zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku jako předpisu obecného (dále „obč. zák.“).

9. Odvolací soud podle § 213 odst. 2 o. s. ř. zopakoval důkaz smlouvou o dílo, kterou účastníci uzavřeli, zjišťovacím protokolem [redacted] podepsaným dne 20. 9. 2014, a protokolem o předání a převzetí díla z 14. 8. 2014. Po takto doplněném dokazování dospěl k závěru, že žalobcovo odvolání není důvodné, odvolání žalovaného však důvodné je.
10. Soud prvního stupně, jak vysvětlil ve svém rozhodnutí, vzhledem k obsahu smlouvy účastníky uzavřené považoval existenci zjišťovacího protokolu za hmotněprávní podmínku vzniku práva na zaplacení ceny díla. Vedl proto poměrně rozsáhlé dokazování vztahující se k otázce výše slevy z ceny Vajíčka, která se měla promítnout v obsahu zjišťovacího protokolu. Odvolací soud však obsah této smlouvy interpretuje jinak a východiska soudu prvního stupně nesdílí. Vyplývá z nich totiž, že si soud prvního stupně dostatečně neujasněl otázku, co bylo v daném případě předmětem díla a v kterém okamžiku a při splnění jakých podmínek žalobci vznikl nárok na cenu za ně (sníženou o případnou slevu).
11. Smlouvou o dílo podle § 536 a násl. obch. zák. se zhotovitel zavazuje k provedení určitého díla, objednatel se zavazuje k zaplacení ceny. Sjednanou cenu za dílo (§ 546 odst. 1 obch. zák.) je objednatel povinen zaplatit zásadně v době uvedené ve smlouvě (§ 548 odst. 1 věta první obch. zák.). Pokud ze smlouvy nebo zákona nevyplývá něco jiného, vzniká nárok na cenu provedením díla (věta druhá téhož ustanovení obch. zák.), tedy jeho řádným ukončením a předáním všech vad a nedodělků prostého předmětu díla objednateli (§ 554 odst. 1 věta první obch. zák.).
12. Účelem smlouvy o dílo účastníky uzavřené, jak zjistil odvolací soud, bylo vybudování novostavby moderního městského divadla (čl. 1, bod 1.1). Předmětem smlouvy bylo zhotovení díla, které podle písm. a) části smlouvy označené Definice a čl. 2.1, písm. (A) smlouvy zahrnovalo vytvoření dokumentace, dodávku stavebních prací a provedení inženýrských činností vedoucích v konečném důsledku k povolení užívání dokončené stavby. Cena za takto definované dílo měla být hrazena postupně formou úhrad dílčích plnění (čl. 14.2) v rozsahu zjištěném zjišťovacími protokoly a/nebo doloženým soupisem provedených prací a dodávek (čl. 14.4). Podpisem zjišťovacího protokolu a soupisu provedených prací zástupcem objednatele a správcem stavby vzniklo zhotoviteli právo fakturovat odsouhlasenou cenu (čl. 14.6). Takto měla být cena průběžnými měsíčními fakturami hrazena nejvýše do 90% ceny díla. Nárok na úhradu zbývajících 10% byl zhotovitel oprávněn uplatnit samostatnou výzvou vůči objednateli ve lhůtě splatnosti sjednané smlouvou, a to nejdříve po uvedení stavby do provozu, nebo odstranění vad a nedodělků uvedených v zápise o předání a převzetí, nebo po vydání kolaudačního souhlasu, nebo po odsouhlasení závěrečného protokolu a vyhodnocení zkušebního provozu nebo po předložení bankovní záruky za vady, podle toho, co nastane později (čl. 14.7). Konečnou (závěrečnou) fakturu byl zhotovitel oprávněn vystavit po uvedení stavby do provozu, připojit k ní zápis o předání a převzetí díla, doklad o vydání kolaudačního souhlasu, závěrečný protokol o vyhodnocení zkušebního provozu a prohlášení podepsané zástupci smluvních stran a správcem stavby o bezvadnosti díla (čl. 14.16). Splatnost všech faktur byla sjednána na 90 dní (čl. 14.14). Strany ve smlouvě v č. 27 podrobně popsaly podmínky předávacího řízení, výstupem z něhož měl být zápis o předání a převzetí díla nebo jeho dokončené části, a sjednaly podmínky vystavení a předání dalších dokladů, které měly být připojeny k závěrečné faktuře.
13. Vzhledem k obsahu smlouvy lze přisvědčit argumentům žalované strany o smyslu zjišťovacích protokolů, které ostatně vycházejí z běžné praxe při zhotovování děl daného rozsahu v cenách v řádech stovek milionů korun, jejichž předmětem jsou stavby, včetně jejich dokumentace a související inženýrské činnosti, jako tomu bylo také v tomto případě. Je-li stranami dohodnuto, že cena díla bude hrazena postupně v průběhu díla podle rozsahu skutečně provedených prací,

jsou zjišťovací protokoly nástrojem sloužícím k ověření množství těchto prací. Jde o kontrolní mechanismus, který je funkční v průběhu provádění díla a logický i vzhledem ke konkrétnímu způsobu financování daného díla (tj. z veřejných financí).

14. Avšak v okamžiku, kdy je dílo řádně ukončeno a předáno, a kdy v souladu se shora citovanými ustanoveními zákona, resp. smluvenými podmínkami vznikne nárok na cenu díla, je možnost dílčích plateb za dílčí plnění (tedy také za Vajíčko), provedením díla, které je definováno v čl. 2.1, písm. (A) smlouvy, „konzumována“, jak žalovaný správně uvádí v jednom ze svých vyjádření.
15. Podle smlouvy má žalobce možnost se na základě konečné faktury domáhat doplatku ceny díla jako rozdílu mezi cenou, která byla sjednána, a dílčími platbami, které mu byly (do maximální výše 90%) v průběhu provádění díla uhrazeny. Ze smlouvy však nevyplývá, že by žalobcovou povinností bylo účtovat cenu až do výše 90%. Nepochybně to bylo v jeho zájmu, smlouva mu však nebránila stavět vlastním nákladem i ve větším rozsahu, mohl tedy v průběhu provádění díla žalovanému předložit zjišťovací protokoly, na jejichž základě by vyúčtoval například jen 80% ceny. Pro vznik nároku na cenu, která byla sjednána pevnou částkou (srov. § 547 odst. 1 obch. zák.), tedy nebylo podstatné, jaký rozsah skutečně provedených prací žalobce v průběhu provádění díla (ve vazbě na zjišťovací protokoly) vyúčtoval, ale zda řádně dokončil a předal dílo podle smlouvy, dílo bylo zkolaudováno a obstálo ve zkušebním provozu (srov. čl. 14.7, 14.16 a čl. 27). Z uvedeného tedy plyne, že zjišťovací protokoly hmotněprávní podmínkou vzniku nároku na cenu daného díla nejsou.
16. V průběhu provádění díla žalovaný podpisem zjišťovacích protokolů jen deklaroval rozsah provedených prací. Se žalobcem lze souhlasit potud, že podpis zjišťovacího protokolu v průběhu provádění díla nebyl na libovůli žalovaného. Žalovaný byl povinen potvrdit podpisem zjišťovacího protokolu (pokud mu ho žalobce předložil) to, co bylo skutečně provedeno, aby hotové práce mohly být žalobci v souladu se smlouvou žalobci propláceny a žalobce nemusel nést po dobu celé stavby a v plném rozsahu náklady spojené s prováděním díla. Cena díla tím byla postupně umořována, vyúčtována jako celek měla být závěrečnou fakturou po předání a převzetí díla a po splnění dalších podmínek (kolaudaci, uvedení stavby do provozu, atd.), tj. poté, kdy vznikl nárok na doplatek ceny díla, jak bylo shora objasněno. V okamžiku konečné fakturace, tj. po předání díla, již nebyl důvod pro vystavování zjišťovacích protokolů. Smlouva takový postup nepředpokládala. V konečné faktuře měl být vyúčtován doplatek ceny díla jako rozdíl mezi sjednanou cenou a fakturami vystavenými na základě podepsaných zjišťovacích protokolů a žalobci nic nebránilo tuto cenu vyúčtovat. Otázka odpovědnosti za vady díla a s tím související sleva z ceny by se řešila v případném sporu o nedoplatek konečné faktury jako otázka předběžná.
17. Vhodné je v té souvislosti dodat, že sleva z ceny díla představující rozdíl v ceně díla s vadami a bez vad, by nemusela být totožná s tou slevou, kterou soud prvního stupně řešil jako slevu pouze z ceny Vajíčka; předmětem díla nebylo Vajíčko, ale „divadlo“ včetně stavební dokumentace a inženýrských prací.
18. Vzhledem k uvedenému je zřejmé, že je správné rozhodnutí soudu prvního stupně obsažené v I. výroku jeho rozsudku, jímž byla zamítnuta žaloba o nahrazení projevu vůle podepsat tam uvedený zjišťovací protokol. Žalovaný nemá poté, co bylo dílo předáno a žalovaný je převzal, povinnost podepisovat zjišťovací protokol, tato povinnost neplyne ani ze smlouvy účastníky uzavřené, ani ze zákona, nelze ji proto žalovanému podle § 161 odst. 3 o. s. ř. uložit. Z tohoto důvodu odvolací soud I. výrok rozsudku soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdil podle § 219 o. s. ř., z téhož důvodu podle § 220 písm. b) o. s. ř. změnil II. výrok rozsudku soudu prvního stupně a žalobu o nahrazení projevu vůle (směřující k podpisu zjišťovacího protokolu obsahujícího vyúčtování doplatku prací na Vajíčku zahrnující soudem určenou slevu) zamítl.
19. Nad rámec uvedeného dovolací soud dodává, že není sporu o tom, že dílo (jako celek, tj. včetně Vajíčka) bylo podle podmínek ve smlouvě uvedených předáno žalobcem a žalovaným převzato,

ostatně svědčí o tom obsah předávacího protokolu ze 14. 8. 2014. Podle nesporných tvrzení účastníků je stavba zkolaudována a uvedena do provozu. V řízení bylo prokázáno, že dílčí plnění označované v tomto sporu jako Vajíčko, žalobce dokončil a že žalovaný zjišťovací protokol týkající se tohoto plnění dne 20. 9. 2014 podepsal, podle něj pak vystavil dílčí fakturu na toto plnění. Tato dílčí fakturace po předání a převzetí díla, není v rozporu s tím, co bylo uvedeno shora. Vzhledem ke vzniku nároku na cenu (po kolaudaci, zkušebním provozu, prohlášení o bezvadnosti atd.) a sjednané lhůtě splatnosti bylo takto dohodou účastníků umožněno žalobci, aby před vznikem nároku na cenu díla jako celku vyúčtoval ještě dílčí plnění v tom rozsahu, na němž se strany v té chvíli dohodly.

20. Odvolací soud nepřehlédl ani výhrady procesního charakteru obsažené v odvolání žalovaného, vztahující se k druhému výroku rozsudku, a tyto výhrady vesměs sdílí. Odvolací soud je se žalovanou stranou zajedno v tom, že žalobcův návrh, aby soud „pro případ, že dojde k závěru, že Vajíčko nebylo žalobcem provedeno v souladu se smlouvou, ale sleva uplatněná žalovaným je nepřiměřeně vysoká“, nahradil projev vůle žalovaného odsouhlasit a podepsat zjišťovací protokol „co do výše částky 1 843 750 Kč bez DPH ponížené o přiměřenou slevu z ceny díla stanovenou soudem“, nelze považovat za tzv. eventuální petit. Ten je totiž namístě tam, kde jeden skutkový děj, který žalobce tvrdí a z něhož odvíjí svůj nárok, může podle okolností vyústit ve dvě různá řešení (typicky vindikační žaloba, in eventum peněžitá náhrada za věc, kterou již vydat nelze). V tomto případě však žalobce konstruuje dva skutkové děje, z nichž jeden činí závislým na budoucím nejistém výsledku dokazování.
21. Se soudem prvního stupně lze souhlasit v tom, že takto formulovaný návrh je navíc neurčitý. Obecně platí, že soud si ve sporném řízení nemůže vybrat, jaké rozhodnutí podle výsledku dokazování vydá. V řízení, jehož předmětem je nahrazení projevu vůle, navíc neplatí ani zásada, že soud může zformulovat výrok svého rozhodnutí jinak, než zní žaloba, vystihne-li svou formulací z obsahového hlediska to, čeho se žalobce skutečně domáhá (je-li ovšem ze žaloby zcela zřejmé, čeho přesně se žalobce domáhá - srovnej k tomu například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 7. 2003, sp. zn. 29 Odo 43/2003). U žalob na nahrazení projevu vůle je naopak zásadně třeba dostatečně přesně zformulovat vůli, kterou má soud svým rozhodnutím nahradit, zásah soudu do znění navrženého petitu je z podstaty takové žaloby významně omezen (obdobně srovnej též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2016, sp. zn. 29 Cdo 3845/2014).
22. Podle obsahu spisu soud prvního stupně žalobce vyzval k odstranění vady, žalobce reagoval podáním z 18. 3. 2019, v němž svůj návrh formuloval tak, jak je uvedeno ve II. výroku rozsudku soudu prvního stupně, a k návrhu připojil zjišťovací protokol s datem 13. 3. 2019. Soud takový návrh považoval (správně) za změnu žaloby, kterou nepřipustil. Přesto však II. výrokem rozsudku rozhodl o návrhu, který je s návrhem v podání z 18. 3. 2019 (až na datum zjišťovacího protokolu) obsahově totožný, a který v původním návrhu obsažen nebyl. Rozhodl tím o nahrazení projevu vůle jiného obsahu, než žalobce navrhoval, aniž by takovou změnu podle § 95 odst. 1 o. s. ř. připustil. Soud tím v rozporu s § 153 odst. 2 o. s. ř. překročil návrhy účastníků.
23. Procesní vady shora popsané jsou v principu důvodem pro zrušení rozsudku a jeho vrácení soudu prvního stupně k dalšímu řízení podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. Takové rozhodnutí by však, vzhledem k právnímu názoru odvolacího soudu, řízení v této věci jen zbytečně prodloužilo.
24. Vzhledem k tomu, že odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně změnil, byť zčásti, rozhodoval znovu o nákladech řízení před soudem prvního stupně podle § 224 odst. 2 o. s. ř. a povinnost k jejich náhradě uložil žalobci podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., protože žalobce v řízení neměl úspěch.
25. Žalovanému v řízení před soudem prvního stupně vznikly náklady úhradou zálohy na náklady důkazu v celkové výši 125 000 Kč, a další náklady za zastoupení advokátem, jejichž výše byla určena podle § 6 odst. 1, § 8 odst. 1, § 7 odst. 6, § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 4 a 5 a § 14 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu.

26. Zástupkyně žalovaného převzala zastoupení, zaslala soudu 11 písemných podání a zúčastnila se celkem sedmi jednání, učinila tedy celkem 19 úkonů právní služby. Odměna za jeden úkon vychází z tarifní hodnoty sporu 1 843 750 Kč a činí tedy 15 700 Kč, za 19 úkonů 298 300 Kč. K odměně byl připočten 19x režijní paušál po 300 Kč, tj. 5 700 Kč. Cestovné k prvním třem soudním jednáním v r. 2016 vozem SUBARU, [REDAKCE] s průměrnou spotřebou 6,56 l motorové nafty/100km, a k dalším čtyřem jednáním vozem SUBARU, [REDAKCE] s průměrnou spotřebou 7,53 l (benzin 95B) /100 km zástupkyně žalovaného doložila technickými průkazy a vypočetla (včetně základní náhrady za ujeté kilometry) v souladu s vyhláškami platnými a účinnými v tom kterém roce, v němž se jednání konalo. Celková výše cestovních výdajů činí 7 828,30 Kč. Za cestu k sedmi jednáními z Prahy do Plzně, a zpět, trvajících 3 hodiny, náleží náhrada za promeškaný čas za celkem 42 půlhodin po 100 Kč, tj. 4 200 Kč. K odměně a náhradám byla připočtena 21% DPH, tj. částka 66 365,95 Kč. Celková výše nákladů za zastoupení advokátem před soudem prvního stupně je 382 394,24 Kč. Náklady řízení před soudem prvního stupně, včetně zaplacené zálohy 125 000 Kč na náklady důkazu, vznikly žalovanému ve výši celkem 507 395,24 Kč.
27. V odvolacím řízení žalovaný platil soudní poplatek 2 000 Kč. Zástupkyně žalovaného podala odvolání a zúčastnila se jednání před odvolacím soudem, učinila tedy dva úkony po 15 700 Kč, k nimž byl připočten 2x paušál po 300 Kč a 21% DPH ze součtu odměny a paušálu ve výši 6 720 Kč. Náklady za odvolací řízení činí celkem 40 720 Kč.
28. O nákladech státu rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 a 2 a § 148 odst. 1 o. s. ř. Stát platil svědecké svědku Ing. [REDAKCE] ve výši 6 012,05 Kč a znalečné ve výši 996,50 Kč (zbytek znalečného byl kryt zálohou, kterou složil žalovaný). Stát má vzhledem k výsledku tohoto řízení právo na náhradu nákladů v celkové výši 7 008,55 Kč vůči žalobci.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, při splnění podmínek uvedených v ustanovení § 236 a násl. o. s. ř. k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně.

Praha 20. dubna 2021

JUDr. Michal Krenk, Ph.D. v. r.
předseda senátu